

Spolufinancováno
Evropskou unií

TISKOVÁ ZPRÁVA

LIFE ADAPT BRDY:

Vojenské lesy s partnery zahájily v brdských lesích přechod na přírodě blízké hospodaření

Praha, Jince, 8. února 2023 – Místo rozsáhlých ploch monokultur bohatě strukturované lesy pestrého druhového i věkového složení. Místo holosečných těžeb promyšlené podrostní způsoby hospodaření, kdy lesníci citlivými zásahy podporují vnitřní dynamiku porostů a dávají prostor nové generaci lesa bez nutnosti holosečných těžeb, zato se zachováním mikroklimatu mateřského porostu. To je lesnický model, o který budou v příštích letech usilovat Vojenské lesy a statky ČR, s.p. (VLS) v Brdech a následně i v dalších lokalitách. První fázi projektu s názvem LIFE ADAPT BRDY státní podnik aktuálně spustil v těchto dnech společně s partnery z Fakulty lesnické a dřevařské České zemědělské univerzity v Praze, Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti a Saskými státními lesy ve vybraných lokalitách Brd. Změnu způsobu hospodaření podpořila Evropská unie z programu LIFE dotací ve výši 73 milionů korun, což státní podnik vnímá i jako uznání nastoupeného trendu.

Podporu z evropského programu LIFE, který financuje ochranu přírody a krajiny, životního prostředí a klimatu, lesníci využijí k rychlejšímu přechodu od klasického holosečného hospodaření k metodám, které jsou přírodě mnohem bližší a šetrnější. Tento unikátní projekt bude realizován na Brdech a celkem do něj státní podnik s využitím evropských dotací investuje přes 120 milionů korun.

„V Brdech, a postupně i v dalších lokalitách, přecházíme v mnohem větším měřítku na osvědčený model lesnického hospodaření s maximální podporou přirozených přírodních procesů. Potvrzujeme tak v praxi naši ambici stát se tuzemským lídrem v zavádění přírodě blízkých, ale zároveň trvale udržitelných způsobů hospodaření nejen v lese, ale v celé krajině,“ řekl Ing. Roman Vohradský, ředitel VLS.

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autorů a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie ani orgánu poskytujícího podporu Evropská unie ani orgán poskytující podporu za ně nemohou nést odpovědnost.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

„Postupně, nicméně svižným tempem, přeměníme v Brdech i jinde převážně smrkové monokultury na nové, druhově, prostorově i věkově pestré porosty, odlišné od lesů, které zakládali naši předkové po staletí uplatňováním klasického lesnického hospodaření podle věkových tříd. Přírodní procesy, především přirozenou obnovu, budeme v lesích využívat v maximální možné míře, která nám ale zároveň zajistí trvalé zachování produkčních funkcí lesa,“ dodal Vohradský.

Metodickými partnery projektu Vojenských lesů a statků jsou na české straně Fakulta lesnická a dřevařská České zemědělské univerzity v Praze a Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti – Výzkumná stanice Opočno. Významným zahraničním partnerem jsou Saské státní lesy, které plošně aplikují podrobné způsoby hospodaření už více než 30 let na severních svazích Krušných hor, kam také jezdí lesníci z Brd čerpat neocenitelné zkušenosti.

„Základem pro změnu hospodaření bude provozní inventarizace lesa, která proběhne v první fázi projektu. Na ni naváže příprava rámcových směrnic hospodaření zpracovaných pro jednotlivé typy vývoje lesa a metodické příručky pro lesní personál. Projekt počítá s tím, že jeho dosažené výsledky a zkušenosti ověřené praxí předají Vojenské lesy a statky prostřednictvím odborných akcí a publikací dalším lesním hospodářům, nejenom v České republice,“ dodal prof. Ing. Róbert Marušák, PhD., děkan Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze.

Přechod na přírodě blízké lesnické hospodaření bude podle autorů projektu vyžadovat několik významných změn. Součástí projektu je proto například i studie retence a revitalizace vybraných pramenišť pro zlepšení vodní bilance na celém území o rozloze 22 600 hektarů. V jejím rámci budou vytipována pramenišť vhodná k revitalizaci po vzoru projektu LIFE for MIREs (LIFE Přeshraniční revitalizace rašelinišť na podporu biodiverzity a vodního režimu na Šumavě a v Bavorském lese), který realizuje Národní park Šumava.

„Naprosto zásadním procesem, bez kterého nelze pomýšlet na úspěch zavádění těchto nejmodernějších metod lesnického hospodaření, je promyšlené a důsledně prováděné snižování stavů spárkaté zvěře, bez něhož není přirozená obnova širokého spektra stanovištně vhodných dřevin myslitelná,“ vysvětlil Ing. Jiří Novák, Ph.D. z výzkumné stanice Opočno Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti.

Změna na věkově a druhově pestré porosty, které dokáží mnohem lépe odolávat klimatickým změnám, je během na dlouhou trať. Na tváři Brd se bude projevovat postupně, v řádu desetiletí. První změny však pozorní návštěvníci budou moci sledovat na vybraných lokalitách už v následujících letech.

Jedná se o tzv. demonstrační plochy, kde již VLS zahájily, nebo v nejbližší době spustí, obnovu porostů výběrným hospodářským způsobem. Projekt počítá, že ploch vznikne v pilotní fázi minimálně deset, každá s rozlohou kolem 50 hektarů. Celková rozloha demonstračních objektů tak bude minimálně 500 hektarů.

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autorů a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie ani orgánu poskytujícího podporu Evropská unie ani orgán poskytující podporu za ně nemohou nést odpovědnost.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Přírodě blízké hospodaření v lesích usiluje o zvýšení stability a odolnosti lesů v míře, která v lesním hospodaření umožňuje zachovat ekonomický výnos při jejich správě. Na rozdíl od tzv. pasečného hospodaření, kdy vznikají věkově a často i druhově unifikované monokultury, probíhají těžby podrobným nebo výběrným hospodářským způsobem. Vyšší ekonomická náročnost přírodě mnohem bližšího, šetrnějšího hospodaření je kompenzována maximálním zapojením přírodních procesů s výrazně nižšími náklady na obnovu lesních porostů.

Vojenské lesy a statky ČR jsou státní podnik s téměř stoletou historií, který hospodaří na asi 140 tisících hektarech ve vojenských újezdech a dalších lokalitách se strategickým významem pro obranu státu. Spravují šest rozsáhlých přírodních lokalit na Šumavě (vojenský újezd Boletice), v Brdech (Posádkové cvičiště Jince a CHKO Brdy), v Doupovských horách na Karlovarsku (VÚ Hradiště), v Ralsku a Mladé, na Dražanské vrchovině na Vyškovsku (VÚ Březina) a v Oderských vrších na Olomoucku (VÚ Libavá). Přírodní lokality v jeho správě patří k nejzachovalejším lesním celkům nejen v Česku, ale v rámci celé Evropy. Vedle lesnictví a myslivosti se VLS věnují také ekologickému zemědělství a rybářství, podnik navíc pro resort obrany zajišťuje ostrahu a úklid objektů i další servisní služby ozbrojeným složkám.

Program LIFE je dotačním nástrojem Evropské unie. Jeho cílem je přispět k přechodu na udržitelné, oběhové, energeticky efektivní hospodaření založené na energii z obnovitelných zdrojů. Cílem je ochrana, obnova a zlepšování kvality životního prostředí, včetně ovzduší, vody a půdy, zastavení a zvrácení úbytku biologické rozmanitosti a řešení degradace ekosystémů. Od roku 1992 přispěl tento dotační program na realizaci 5 500 špičkových projektů v oblasti životního prostředí a klimatu v celé EU za více než 5,9 mld. Euro.

Kontakt pro novináře:

Karla Mráčková, tisková mluvčí ČZU, +420 603 203 703; mrackovak@rektorat.czu.cz

Jan Sotona, VLS ČR, tel.: 777 723 593, e-mail: jan.sotona@vls.cz

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autorů a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie ani orgánu poskytujícího podporu Evropská unie ani orgán poskytující podporu za ně nemohou nést odpovědnost.